

FENA, BiH novinska agencija

2. mart 2014. godine

Razgovarala: Hana Imamović-Babić

SVILANOVIĆ: NE TREBA SE ZAČUDITI PROTESTIMA I U DRUGIM ZEMLJAMA REGIONA ZBOG VISOKOG NIVOVA NEJEDNAKOSTI

SARAJEVO, 2. marta (FENA) - Generalni sekretar Vijeća za regionalnu saradnju (RCC) Goran Svilanović govorio je u intervjuu za Agenciju FENA o protestima u gradovima Bosne i Hercegovine kao i o novom pristupu Evropske unije prema zemljama regiona.

Svilanović, na početku razgovora, naglašava da je potpuno jasno koji su razlozi za proteste građana u BiH jer je prije šest mjeseci govorio o socijalnoj napetosti i nezadovoljstvu u regionu, dodajući da se to ne odnosi samo na Bosnu i Hercegovinu nego različit nivo nezadovoljstva postoji u svim zemljama regiona zbog teške socijalne situacije.

Smatra da se ovoga puta radi o mnogo drugačijoj vrsti protesta od onih u kojima je i sam učestvovao u Srbiji, jer su tada to bili klasični politički protesti koje su vodile političke stranke kao dio političke utakmice. Sada se radi o protestima kojima na čelu nisu političke stranke, iako uvijek postoji pokušaj instrumentalizacije protesta.

- Međutim suština protesta je u nezadovoljstvu koje nema veze s "političkim bojama" nego s ekonomsko-socijalnom situacijom - stav je Svilanovića.

Govoreći o podacima iz 2010. godine, kazao je da je prosječan bruto društveni proizvod (BDP) u zemljama regiona tada bio na nivou trećine prosječnog BDP-a zemalja Evropske unije. Drugim riječima sedam zemalja ovog regiona jaki su kao Portugal koji nije velesila Evropske unije.

Podsjetio je da je stoga najvažniji projekt RCC-a Strategija jugoistočna Evropa (JIE) 2020 u kojoj je centar interesiranja prebačen na ekonomiju i zapošljavanje.

Regionalna saradnja u prethodnim godinama viđena je u kontekstu pomirenja, ali, iako su teške političke teme i još sve rane nisu zaliječene niti su svi problemi prevaziđeni, ono što se vidi je da se zemlje iz regiona u oblasti ekonomije mogu okupiti jer dijele sličnu socijalno-ekonomsku situaciju.

Cilj strategije da do 2020. godine BDP regiona, bez Hrvatske, bude 45-46 posto onoga što će tada biti prosječan BDP 28 zemalja članica Evropske unije.

- Kada se znaju ove brojke jasno je šta je to što se događa na ulicama BiH, ali ne treba se začuditi ako se to nastavi i narednih mjeseci ili godina i u drugim zemljama u regionu jer to više nije politički proces tu se radi o zahtjevu za novim društvenim ugovorom. On je motiviran visokim nivoom nejednakosti. Istraživanje u SAD-u je pokazalo da veoma mali broj ljudi upravlja s veoma mnogo resursa, odnosno koncentracija bogatstva je u nekoliko procenata ljudi. Ne bi bilo loše da se to istraži i za ove zemlje - kaže Svilanović.

Podsjeća da je u zemljama regiona od 2008. godine, kada je "udarila" ekonomska kriza, 800.000 radnih mjesta zatvoreno, zbog toga je jedan od ciljeva strategije RCC-a otvaranje milion novih radnih mjesta do 2020. godine. To nisu nerealna očekivanja jer u RCC-u polaze od ove brojke želeći da vrate te ljude na posao.

- Kada su protesti u pitanju ovdje nema mnogo prostora za političare, ali s druge strane morat će oni nešto da dogovore i da se ovaj proces završi kroz izborni ciklus. Treba biti svjestan da se radi o drugačijim protestima motiviranim stanjem u kojem se nalazi ova zemlja i zemlje u regionu te su motivirani neizvjesnošću šta je perspektiva - pojašnjava Svilanović.

Kaže da ako će neka zemlja biti članica EU za pet godina ili 15 godina to ne daje odgovor onim ljudima koji su ostali bez posla koji ne znaju šta će raditi do kraja godine, a ne da li će 2020. godine biti u EU ili ne.

Međutim, mladi ljudi treba da se bave politikom jer nema kreativnijeg posla od politike, budući da omogućava upravljanje procesima u svojoj zemlji, smatra Svilanović, te u tom kontekstu poziva učesnike protesta da uđu u politiku jer je to način da artikuliraju ono što žele.

Glavni sekretar RCC-a ističe da će u svakoj od ovih zemalja biti još promjena, nastat će neke nove i drugačije stranke, a mišljenja je da će to biti rezultat i ovih protesta jer na kraju "sve to nezadovoljstvo i zahtjevi moraju da se kanališu u politički proces".

Odgovarajući na pitanje da li su političari pogrešno postavili prioritete, Svilanović kaže da to ne misli jer je za njega pitanje implementacije Evropskog suda za ljudska prava u predmetu "Sejdić i Finci" dramatično važno pitanje za BiH posebno jer je odlučeno da se 45 miliona eura ne dodijeli BiH jer nije postignut dogovor o tome. Stoga misli da se političari bave itekako važnim poslom, ali nisu bili uspješni kada je bilo potrebno postići dogovor.

- Nadam se da će pritisak ljudi dovesti do toga da se i ova tema u nekom trenutku lakše savlada. To jesu dvije različite teme, ali ih povezujem jer je neriješeno pitanje u tom sporu rezultiralo uskraćivanjem novca zbog čega je to dio odgovora zašto neki ljudi žive lošije nego što bi živjeli - pojasnio je.

Naglašava da ti novci ne bi riješili sve probleme BiH, ali bi nekom bilo malo lakše i tu leži pitanje odgovornosti političara za postizanje sporazuma. Za Svilanovića tu se susreću pitanje "Sejdić-Finci" i protesti.

- Nadam se da će zahtjevi koji su pred političare postavljeni biti odgovorno saslušani te da će tražiti političko rješenje jer nema drugog - zaključuje on.

Nedavno je prisustvovao i skupu u Londonu na kojem je evropski komesar za proširenje i politiku susjedstva Štefan Füle kazao da će EU "lansirati" novu inicijativu koja će biti usmjerena na povećanje ekonomskog upravljanja u svakoj od zemalja u procesu pristupanja.

Ocijenio je da to nije novi uvjet podsjetivši da će građani 28 zemalja EU glasati za nekog svog političara koji će jednom odlučivati o ulasku BiH ili Srbije ili Crne Gore u EU, odnosno odluku o

priključenju moći će donijeti samo ako ima podršku u svojoj zemlji, inače neće biti ponovo izabran.

- Građani će ga podržati ukoliko, kada im ministar predstavi politiku pridruživanja, nas vide kao sebi slične. Upravo u tome vidim taj novi pristup, odnosno da se jasno kaže sve je u vezi s ekonomskom situacijom zemalja u kojima živimo. Građani EU moraju da nas vide kao sebi slične i dok god nas vide kao nekoga ko je jako siromašan i jako dalek nema govora o tome da će podržati pridruženje - kazao je Svilanović.

Ministri 28 zemalja članica se sastaju da razmatraju ekonomska pitanja svojih zemalja i to je ono što RCC ima namjeru da radi u regionu, da se jednom godišnje ministri ekonomija šest zemalja ovog regiona sastanu i razgovaraju o svojim ekonomijama.

Nastojat će se da svaki građanin može vidjeti da li je u protekloj godini rasla zaposlenost u Crnoj Gori, gdje je Srbija, šta se događa u BiH te da se međusobno porede u svim oblastima od obrazovanja do zapošljavanja.

Kazao je i da je napravljen Fond od 145 miliona eura koji bi trebao pomoći reformi malih i srednjih preduzeća, a očekuje se rad na ekonomiji i povratku vrijednostima EU kada su u pitanju poštovanja ljudskih prava i medijskih sloboda te borba protiv korupcije na čemu je nastala EU.

- To se čuje i na ulicama od građana u BiH kada kažu da hoće zemlju koja nije korumpirana i u kojoj postoji odgovornost državnih funkcionera za izgovorenu riječ te da su po platama bliži građaninu EU - rekao je u razgovoru za Agenciju FENA generalni sekretar RCC-a Goran Svilanović.